

71. San Frangisk imdahhal fil-Familja tal-Ghasafar

Frangisk kien miexi qalb ir-raba' mwarra,
liebes ta' damigell kif kien jixraq:
kalzettu sa koxxejh bojod bhal-lamru,
par bokkli jiddu fuq zarbun sewdieni,
qalzettu hadrani kollu hjut tal-fidda
magħqud b'gallun tad-deheb fuq il-kalzettu,
bil-kmiem minfuha faxxa bajda u sewda
herġin minn qmis tad-deheb, għonq tal-bizzilla,
xagħru maqsum min-nofs bin-nokkli jaqgħu
sa fuq spallejh, bix-xabla mdendla f'qaddu,
għaddej miexi hosbien...

Kull fejn iġaddi
id-dbejjeb u l-għasafar jieħdu qatgħa;
xiref fuq għalqa żara' u l-hamiem kollu
li kien qed jirgħa tar u xtered fl-ajru,
u mbaġhad mar jgħasses fuq il-barumbara;
xiref fuq għajn tal-ilma u l-hut imlewwen
niżel bhal vlegġa lejn il-qiegħ u stahba;
minn kull razzett il-klieb bdew iġajtu u jinbħu
b'għajnejhom xrara nar u juruh snienhom
minn bejn il-fruq u d-dliegħi ta' kull xatba.

Qalbu ġa kienet
bdiet tobġhod it-tagħmix ta' fuq ilbiesu
u x-xkiel tax-xatba u thobb il-faqar safi;
imma xhin ra li ġewwa r-raba' sieket
surtu kienet ta' għadu li fejn jixref
iqajjem ħrib u nfir, f'qalbu l-mibegħda
kibret mitt darba.

Għaddew għaxriet ta' snin u Frangisk reġa'
għadda minn dan l-imkien, izda did-darba
kien liebes xkora sewda b'ħabel abjad
idur ma' qaddu; rasu kienet qargħa
saqajh ħafjin; kien qassam ġidu kollu,
u mar iġhix mal-faqar u mas-safa
fid-dwejra helwa tal-imħabba t'Alla;
sew bhal għasfur li ma jiżrax u jaħsad,
u ma jiġborx fil-maħžen, u b'dan kollu
Alla l-Missier jagħtih għajxien u saħħa;
u kien isum sikwit u jgħakkes ġismu,
ir-rieda jsaħħah fuq is-sensi mqarba;

u kien ukoll ġera minn art għal oħra,
jiġbed warajh qtajjiet ta' rġiel u nisa
li jhaddnu l-ordni tiegħu u jgħixu hajja
ta' faqar u tgħakkis u ta' qdusija;
ġismu kien daq il-ġrajja tal-Passjoni
ta' Kristu meta f'għar ta' fuq il-Vernja
il-ħames Pjagi taru mis-Salib
u niżlu fuq il-pali safja u bojod
ta' idejha u ta' saqajha, sura ta' msiemer,
u fuq il-qafas tax-xellug ta' sidru
bis-sura ta' tiċrita b'tarf ta' lanza;
qalbu daqet ukoll il-ferħ tas-sema
meta kien deherlu Anġlu kollu dija
bil-vjola f'idu tax-xellug u bl-ark
fil-leminija, u gerra darba waħda
dak l-ark il fuq, u semmgħu hlewwa hekk kbira
illi li kieku l-ark reġa' wkoll 'l isfel
qalbu nqasmet fi tnejn bil-melodija.

Għalhekk Frangisk kien ġabar fuqu l-hlewwa
li tiġbed lil kulhadd, bnedmin u dbejjeb;
il-kelma tiegħu wied tal-ilma helu
li jgelgel safi u gwejjed u l-ghatx jaqta'
u jagħti s-serħ lil kull min jixrob minnu.

Kien filgħaxija u ġemgħa wara ġemgħa
l-ghasafar ġejjin lura għal gos-siġar,
u ġol-bejtiet fil-blat ta' ġewwa x-xagħri,
fit-toqob tal-ħitan u l-barumbari.
Is-siġar tal-ħarrub, tat-tin u l-arżnu
u taż-żebbuġ imtlew bil-ghana hlejju...
mijiet u eluf ta' ġlieġel kollha jdoqqu
mota bla heda ta' Te Deum ferrieħi.
Frangisk qal lil Mattew u lil Anjolu,
erwieħ twajbin, li kienu miegħu: "jiena
sejjer niprietka ffit lil dawn l-ghasafar;
stennewni naqra."

"Ghasafar tal-Mulej!" u ma' dil-kelma
hemda waqgħet u skiet donnu fis-siġar
kien hemm weraq biss biss u mhux ghasafar;
il-bwiefel ħarġu lkoll fit-tarf tal-friegħi,
il-ħamiem firex fuq il-barumbara;
il-bliebel xterdu fl-art ma' ġenb il-psiepes;
irnexxa lill-alwett li jwaqqaf denbu;
is-seqer baqa' bi gwenħajh miftuħa

fuq ras is-siġar; wieħed ma' ġenb l-ieħor
qagħdu l-merilli fuq il-blat fix-xifer;
u hekk min b'mod min b'ieħor qagħdu r-razez
kollha jisimġu.

“Għasafar ħuti, ħlejjaq ixxortjati
intom tassew, il-Mulej Alla takom
is-sema tiegħu fejn timirħu u tgħannu
ir-raba' kollu minn fejn tieklu u tirgħu,
ix-xmajjar u l-widien sabiex tixorbu;
għalikom m'hemmx ħitan, għeluq u toroq,
telgħat u nżieli; il-baħar, l-art u s-sema
għalikom xorta; bil-ġwenħajn miftuħa
kullimkien tieklu, kullimkien timirħu;
il-bejta tagħkom f'kull pajjiż tad-dinja;
il-ħajja tagħkom tiġru mar-rebbiegħa
għal wara s-sajf minn tarf sa tarf tad-dinja;
fuq newl ma qgħadtu qatt u b'dana kollu
tagħkom l-isbaħ ilbies mill-ħlejjaq kollha
u l-bard ma jinfdu qatt, lanqas ix-xita;
il-lehen tagħkom l-oħla fost tal-ħlejjaq,
u fiħ innifsu huwa melodija:
dmir sabiħ wisq Alla ħanin ta' lilkom:
timirħu kullimkien kull fejn Hu jiżra'
l-uċuħ biex jitma' l-ħlejjaq kollha tiegħu,
u toqtlu d-dud qerried li jqatta' u jiekol
il-weraq ġdid u l-qalba tal-għelejjel.
Intom għalhekk spirtu ta' ġid u tieba
ġewwa l-ħolqien kontra l-ispirti ħżiena.
Dmir ieħor ħelu wkoll Alla ta lilkom:
li tferrħu d-dinja bit-tisfir ta' fommkom,
u tagħmlu l-art imkien ta' poezija,
li tgħannu matutin ta' kull filgħodu,
u tgħannu għasar twil kull filgħaxija,
u tagħtu Lilu ħajr ta' daqshekk grazzji
li jogħgħbu jxerred fuq il-ħlejjaq tiegħu.
Aqduhom sew id-dmirijiet li takom
għasafar tal-Mulej, għasafar ħuti,
kunu bidu ta' ġid, bidu ta' hena,
u taqgħu qatt fid-dnub ta' qalb bla ħajr.”

Kif temm dal-kliem,
gol-weraq, fuq il-blat, u qalb il-ġebel
qamet bħal ħamba kbira qalb l-għasafar,
u kollha stqarru li Frangisk kien għanna
għanja bħal ta' għasfur, li qalbu kienet

safja bħal ta' għasfur, li Hu kien jafda
f'Alla u jgħannilu kullimkien u dejjem
daqs kull għasfur, li Hu kien jitla' s-sema
fuq il-ġwienah tad-din u l-poeżija
aktar minn kull għasfur, u kien jixraq
li jidhol fil-familja tal-għasafar.
U taru kollha lejha bil-qalb, bla biża',
u bdew jifirfu bih, u daru miegħu,
qisu kien xi għasfur missier l-għasafar;
imlievez, apparelli, kanarini,
kalandri, pettirossi, griedel, psiepes,
għasfur tan-nghaġ, farruġ, gamiem, sturnelli,
għasfur isfar, durrajs, huttaf, gojjini,
u razez oħra ta' kull lewn u sura
jitektellmu b'elf ilsien u kollha jdoqqu
strument sabiħ li jagħmel armonija
ma' tal-oħrajn! u hadd fost tant għasafar
jofroq ma żżarda d-dija tal-qdusija
li harget minn Frangisk ġlief qatgħa bajda
u sewda ta' hamien b'għajnejhom homor
bħal żewġ rubini imwahnin fuq wiċċhom,
li huma magħżulin minn qalb l-għasafar
bħal xebħ ta' sliem, ta' safa w tieba kbira.
Il-qatgħa bajda u sewda tal-hamien
taret għal fuqu, u min fuq spalltu birek,
min qabad mal-kurdun u qagħad iferfer
biex ma jaqax, u min mar jiekol mn'idu.

Frangisk raddilhom is-salib u tahom
il-barka tiegħu, u biex juruh kemm kienu
igħożżu l-prietka tiegħu taru kollha
lejn is-smewwiet.

Matthew u Anjolu, mistagħġbin u mbeżżgħa,
lemħu quddiemhom salib kbir li jasal
minn hdan Frangisk sa ġewwa shaba bajda,
salib magħmul mill-qatja' tal-għasafar
li taru f'erba' rjieħ, salib imlewwen
daqs kemm hemm lwien t'għasafar, salib mogħni
b'ilhna helwin daqskemm hemm ilhna helwa
fil-boskijiet, fl-imsaġar u fil-gonna,
u lemħu lil Frangisk b'idejh miftuha,
wahda mgħollija 'l fuq u l-oħra mnizzla
ihaddan is-Salib, u b'għajnejh koħol
qishom żewġ fosos kbar 'il fuq iharsu
u qiegħed f'estasi.

Il-ħut tal-ilma ħelu tela' jħares
lejn is-salib, u fuq il-bjut tar-rziezet
il-klieb waqgħu fis-skiet u għarkopptejhom
qagħdu bil-qima.

Meta ġew lura minn ġor-raba' mwarra
Massew u Anjolu qalu l-ġrajja 'l shabhom,
u biex ipattu sewwa lill-għasafar
ulied Frangisk dahħluhom fil-familja
tagħhom ukoll; minn dakinhar sallum
ġo kull kunvent u ġo kull dar tar-rhieb
ta' San Frangisk hemm x'għasfur żgħir fil-qafas,
u ħafna toqob għall-bejtiet kennija
għal kull għasfur li jogħgħbu jbejjet għandhom.